

[Poul Hansen (Kalundborg).]

rejst af det ærede medlem hr. Kr. Kristensen, og på hans foranledning er de nævnte bemærkninger indføjet i betænkningen; det er bemærkninger, som i hvert fald udvalgets store flertal er enigt i. Man kan vel karakterisere disse bemærkninger således, at uden at der på nogen måde på forhånd lægges bånd på anvendelsen af disse penge har vi heri nedfældet nogle af de tanker om anvendelsen af dem, som har været fremme under debatten.

Med disse få bemærkninger skal jeg anbefale dels ændringsforslaget, dels lovforslaget til vedtagelse.

Aksel Larsen: Udvalgets betænkning og det af udvalget stillede ændringsforslag har ikke stemt os mildere overfor det foreliggende lovforslag. Jeg skal ikke — det håber jeg da — komme med mange bemærkninger, men vil kun sige, at det, udvalget i sin betænkning siger om, hvad man skal anvende de 4 pct. af årets overskud til, nemlig til sociale foranstaltninger efter nærmere forhandling mellem sukkerfabrikkernes ledelse og fabrikkernes samarbejdsudvalg, forekommer os absolut ikke tilfredsstillende, og for at udtrykke mig mere konkret vil jeg hæfte mig ved det, der siges om understøttelser til gamle, der har været beskæftiget ved fabrikkerne over længere åremål. Jeg under naturligvis disse gamle alt muligt godt, men hvis det bliver sådan, at sukkerfabrikkerne skal anvende den nævnte fonds midler til at give ydelser til disse gamle, frygter jeg for, at det vil bevirke, at de pågældendes aldersrente bliver sat ned, og det vil altså betyde, at man lader fabrikkerne overftage en del af disse udgifter, om burde påhvile det offentlige. Jeg finder det heller ikke helt tilfredsstillende, at man skal have lov til at oplagre disse penge eller en del af dem fra år til år og derigennem skabe en større fond. Jeg synes, det var bedre, om de løbende blev brugt til sociale foranstaltninger for sukkerfabrikkernes arbejdere; måske skulle man også tænke lidt på arbejderne i roemarkerne.

Jeg kan ikke have noget imod ændringsforslaget til § 2, som er stillet af ministeren og tiltrådt af udvalget; det går jo i alt væsentligt ud på, at der, hvis ministeren tillader det, kan oprettes andre sukkerfabrikker, og man behøver derfor ikke for vor skyld at lave afstemning om dette ændringsforslag. Der er yderligere den fordel ved det udover den nævnte, at fremtidig skal tilslutning kunne gives for perioder på ikke

over 10 år. Hvis jeg ikke husker meget fejl, stod der oprindeligt i lovforslaget.
(Poul Hansen [Kalundborg]: Der stod det samme!). Ja, det er det samme, som stod i lovforslaget. Jeg beder undskyldte min fejltagelse.

Men dette vil ikke sige, at vi er tilfredse med lovforslaget. Der er det ved det, at det væsentlige står slet ikke i lovforslaget, det væsentlige står i bemærkningerne til lovforslaget, og dem kan man som bekendt ikke stille ændringsforslag til. Det er baggrunden for lovforslaget, nemlig forliget mellem handelsministeren og rigsdagsflertallet på den ene side og aktieselskabet De Danske Sukkerfabrikker på den anden side, der er den væsentlige grund til vor utilfredshed og til, at vi ikke vil medvirke til, at dette lovforslag bliver lov.

Løvrigt vil jeg gøre opmærksom på, at vort parti nu som før er tilhænger af sukkerindustriens nationalisering; vi er det i modsætning til andre, der i hvert fald i ord var det før, men ikke mere synes at være det i gerning. Uanset om vort ændringsforslag måtte blive vedtaget, vil vi ikke ved den endelige afstemning ved tredje behandling stemme for lovforslaget, og vi ønsker allerede her ved anden behandling at præcisere vor principielle stilling gennem følgende forslag til motiveret dagsorden:

„Idet folketinget udtaler, at når staten allerede gennem sukkerordningerne har påtaget sig ansvaret for sukkerfabrikkernes opretholdelse, synes der ikke at være virkeligt grundlag for privatkapitalens enebeherskelse af produktionen, men fordelene ved en statsovertagelse må være meget store,

opfordrer folketinget ministeren for handel, industri og søfart til at udarbejde og snarest forelægge rigsdagen forslag om nationalisering af sukkerindustrien.

Tinget fortsætter derpå behandlingen af den foreliggende sag.“

Formanden: Der er nu stillet følgende forslag til motiveret dagsorden:

„Idet folketinget udtaler, at når staten allerede gennem sukkerordningerne har påtaget sig ansvaret for sukkerfabrikkernes opretholdelse, synes der ikke at være virkeligt grundlag for privatkapitalens enebeherskelse af produktionen, men fordelene ved en statsovertagelse må være meget store,

opfordrer folketinget ministeren for handel, industri og søfart til at udarbejde og